

**STRATEŠKI NAČRT ZAVODA
LJUDSKA KNJIŽNICA METLIKA
ZA OBDOBJE 2024–2028**

Metlika, 2023

KAZALO VSEBINE

VSEBINA

UVOD.....	3
ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE.....	4
DEJAVNOST LJUDSKE KNJIŽNICE METLIKA	6
POSŁANSTVO	7
VIZIJA.....	7
TEMELJNE VREDNOTE KNJIŽNICE.....	8
STRATEŠKI CILJI KNJIŽNICE	9
DEJAVNIKI ZUNANJEGA OKOLJA, KI BODO VPLIVALI NA DELOVANJE KNJIŽNICE.....	23

Strateški načrt Ljudske knjižnice Metlika za obdobje 2024–2029 je osnova za načrtovanje in širitev knjižnične dejavnosti v občini Metlika. V času hitrih družbenih, socialnih, informacijskih in drugih sprememb izraža naš pogled v prihodnost zavoda, katerega dolgoročna vizija je razumeti spremembe, se jim hitro prilagajati in pripraviti poti do storitev prihodnosti za naše uporabnike.

Strateški načrt je napisan v duhu Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028, ki v ospredje postavljajo knjižnico kot proaktivno ustanovo, ki svojega delovanja ne vrednoti le s statističnimi podatki, temveč predvsem skozi vpliv, ki ga ima s svojimi različnimi vlogami na uporabnike in lokalno skupnost, v kateri deluje.

Pri pripravi smo sledil ciljem trajnostnega razvoja Agende za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejete v okviru Organizacije združenih narodov (OZN), strateškim usmeritvam organizacije IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions – Mednarodna zveza knjižničnih združenj in ustanov) in ključnim strateškim dokumentom Republike Slovenije.

Knjižnica je posrednik med viri informacij in uporabniki, z vrednotenjem pa ugotavlja, kako dobro opravlja to vlogo (Lancaster, 1978). Da pa knjižnica lahko vrednoti svojo dejavnost, mora imeti jasno določene dolgoročne in kratkoročne cilje in naloge, jasno vizijo ter poslanstvo.

Strateški načrt je nastal s stanjem in vedenjem, ki ga imamo danes, je razvojno naravnani in ambiciozen. Zavedamo se, da bo na njegovo uresničitev vplivalo mnogo dejavnikov. Poleg ekonomskih razmer in kadrovske zasedbe v kolektivu je izvajanje ciljev odvisno tudi od reševanja prostorske stiske Ljudske knjižnice Metlika – predvsem slednje je cilj, ki smo si ga zadali že v predhodnih obdobjih, a do uresničitve žal ni prišlo. Zato bo v naslednjem petletnem obdobju le-to naša prednostna naloga - knjižnica kot »tretji prostor« potrebuje infrastrukturo in opremo, ki ta cilj podpira.

Vsekakor pa bo naše vodilo zavedanje, da je knjižnica živ organizem, ki se nenehno razvija in spreminja, zato moramo ves čas spremljati aktualno dogajanje v lokalnem okolju in širše, se hitro odzivati na novo nastale razmere in potrebe okolja ter naših uporabnikov, ki so v središču našega fokusa.

Slabe knjižnice gradijo zbirke, dobre knjižnice gradijo storitve, najboljše knjižnice gradijo skupnosti. (D. Lankers)

Želimo ostati knjižnica, ki gradi in povezuje našo skupnost s kvalitetno knjižnično zbirko in raznolikimi storitvami za naše uporabnike.

Status in poslovanje knjižnice urejajo:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska knjižnica Metlika (Uradni list RS, št. 121/2021)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15) in podzakonski predpisi: Uredba o osnovnih storitvah knjižnice (Uradni list RS, št. 29/03), Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 28/2023), Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (Uradni list RS, št. 66/22) in drugi
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13 in 68/16)
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 - ZPDZC in 127/06 - ZJZP)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF in 14/15 - ZUUJFO)

Na poslovanje knjižnice vplivajo tudi drugi predpisi, npr.:

- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E in 40/12 - ZUJF)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 - ZJF-C in 114/06 - ZUE)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB3, 68/08, 110/13 in 56/15)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1)
- Računovodski standardi
- Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08 s spremembami in dopolnitvami)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 45/04 s spremembami in dopolnitvami)
- Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti (Uradni list RS, št. 40/12 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12 s spremembami in dopolnitvami)

- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti ter drugi akti.

Delovanje knjižnice urejajo tudi interni akti, npr.:

- Pravilnik o računovodstvu Ljudske knjižnice Metlika
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v LKM
- Pravilnik o poslovanju z uporabniki
- Pravilnik o delovnem času
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva
- Pravilnik o preprečevanju, odpravljanju in obvladovanju primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih v LKM
- Načrt promocije zdravja na delovnem mestu
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov in drugi

Na delovanje knjižnice vplivajo različne strategije:

- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027
- Nacionalni program za kulturo 2022 – 2029
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018 - 2028

Osnovni podatki knjižnice:

Ljudska knjižnica Metlika

Skrajšan naziv: Knjižnica Metlika

Cesta bratstva in enotnosti 23

8330 Metlika

Davčna številka: 74652613

Ljudska knjižnica Metlika je osrednja splošna knjižnica, ki deluje na območju občine Metlika z 8.465 prebivalci (podatek z dne 1. 1. 2023). Glede na obmejno lego občine je tudi jezikovna struktura mešana. Prevladuje slovenski jezik, ki je večini prebivalcev materni jezik, drugi pa so hrvaški, srbski, romski, albanski, makedonski, nemški, ruski, madžarski, francoski, češki in italijanski.

Poleg osrednje knjižnice v občini deluje še potujoča knjižnica Knjižnice Mirana Jarca s petimi postajališči: Suhor, Radovica, Drašiči, Krasinec in Gradac.

Načrtovanje knjižnične dejavnosti v občini Metlika in poslanstvo, vizija Ljudske knjižnice Metlika so pogojeni z dosedanjim delovanjem, tradicijo in strokovnimi izkušnjami. Pri načrtovanju izhajamo iz strokovnih zahtev, analize organizacije, doseženih rezultatov in

analize okolja. Osnovni cilj teh usmeritev je povečanje dostopnosti knjižničnih storitev. V kolikšni meri bo mogoče uresničiti strokovne zahteve, bo odvisno predvsem od materialnih pogojev, zagotovljenih z letnim proračunom občine, ki mora svoj interes za kulturo prepoznati tudi na področju knjižničarstva.

Vodilo strateškega načrta Ljudske knjižnice Metlika je **usmerjenost k uporabnikom**. S kakovostjo storitev in zadovoljnimi uporabniki želimo doseči poslovno odličnost. Zato bodo naše aktivnosti med drugim usmerjene v **pridobitev ustreznih prostorov za knjižnico, razvoj uporabniških storitev, izboljšanje kadrovske zasedbe ter izobraževanja in motiviranja zaposlenih**.

DEJAVNOST LJUDSKE KNJIŽNICE METLIKA

Ljudska knjižnica Metlika je **splošna knjižnica**, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in v okviru svoje dejavnosti uresničuje **kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo** na območju občine Metlika. Knjižnična javna služba skladno z Zakonom o knjižničarstvu zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva;
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij;
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov;
- vključenost v nacionalni bibliografski sistem;
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev;
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov;
- informacijsko opismenjevanje;
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik;
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo;
- sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju;
- zbiranje, obdelovanje, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva;
- zagotavljanje dostopnosti in uporabe gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih;
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture;
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami;
- organiziranje kulturnih prireditev, ki so povezane z njihovo dejavnostjo sodelovanje z ostalimi institucijami;

- in drugo.

Ljudska knjižnica Metlika ima od 1. 1. 2016 organizacijsko enoto Kulturni dom Metlika (sklep Občinskega sveta Metlika, Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska knjižnica Metlika, Uradni list RS št. 105/15).

V okviru enote KD organizira tudi mednarodne poletne kulturne prireditve »Pridi zvečer na grad«.

POSLANSTVO

S ponudbo knjižničnega gradiva in kulturnih, izobraževalnih ter prostočasnih dejavnosti in prireditev Ljudska knjižnica Metlika vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe v lokalni skupnosti in širše.

Svojim obiskovalcem omogoča demokratičen dostop do vseh vsebin svojih zbirk za odrasle, mladino in otroke (književnih, strokovno-znanstvenih, kulturno-umetniških, splošno-izobraževalnih, razvedrilnih in drugih), tako da jim posreduje gradivo in informacije, shranjene na tiskanih in digitalnih nosilcih.

Spodbuja in omogoča vseživljenjsko učenje, raziskovanje, ustvarjalnost, druženje in aktivno preživljanje prostega časa. Prispeva k premoščanju razlik med prebivalci in krepi kulturo dialoga ter sodelovanja v skupnosti. Z oblikovanjem posebnih storitev skrbi za vključenost ranljivih skupin prebivalstva.

Z domoznansko dejavnostjo gradi kulturno identiteto in pripadnost skupnosti, v kateri živimo.

VIZIJA

Naša vizija so ustrezni prostori in storitve v skladu s strokovnimi usmeritvami ter pričakovanji, potrebami in zahtevami uporabnikov. Strokovno usposobljeni, kompetentni in motivirani zaposleni želimo ohraniti prijazno knjižnico, ki bo svojim uporabnikom še naprej dvigovala kvaliteto življenja, omogočala izobraževanje in izpolnjevanje prostega časa.

Prizadevali si bomo naše storitve približati najširšemu krogu prebivalstva, prepoznavni želimo biti v našem lokalnem, pa tudi regionalnem, slovenskem in evropskem okolju, kar nam je že uspelo s projekti, kot so »Romi, povabljeni v knjižnico«, »Modra polica«, mednarodne poletne kulturne prireditve »Pridi zvečer na grad« itd.

Naša najpomembnejša in najvišja vrednota je demokratično zadovoljevanje potreb širokega kroga uporabnikov. Skladno s finančnimi možnostmi načrtujemo izboljšave ter posodabljammo knjižnične in informacijske storitve.

Naše storitve so dostopne vsem, ne glede na njihov socialni status, narodnost, versko ali drugo opredelitev. Ni pomembno, kdo ste, ampak kaj potrebujete.

Prizadevamo si, da knjižnica ni le prostor za izposojajo gradiva, študij in znanstvenoraziskovalno delo, temveč tudi središče za sproščeno medsebojno izmenjavo mnenj, izkušenj, kakovostnih kulturnih doživetij, prostor, kjer obiskovalci preživljajo prosti čas.

Ljudska knjižnica Metlika ohranja in neguje naslednje vrednote:

- strokovnost,
- kakovostne storitve,
- zadovoljstvo uporabnikov,
- pozitivne medsebojne odnose,
- spoštljiv odnos do kulturne dediščine.

Knjižnična dejavnost kot javna služba mora biti zasnovana **kot kulturno, izobraževalno in informacijsko središče občine** za zadovoljevanje potreb uporabnikov.

V novejšem času se poleg izraza, da je knjižnica »tretji prostor«, v Evropi pojavlja teza, da je splošna knjižnica dnevna soba kraja, v katerem deluje. To pomeni, da je kraj, kjer je vsakdo dobrodošel in se tam dobro, udobno počuti.

Sodobnejši način izražanja vloge splošnih knjižnic govori o knjižnici kot tretjem prostoru - prostoru navdiha (branje, koncentracija, glasba, digitalni mediji), prostoru učenja (neformalno učenje, tečaji, individualno učenje, svetovanje, pomoč, informiranje o dostopu do znanja), prostoru srečevanja (srečanja, predavanja, diskusije, druženja), prostoru prireditvev.

Naša knjižnica naj v prihodnosti postane »tretji prostor« oz. »dnevna soba Metlike« - za to pa so poleg storitev in projektov, ki jih razvijamo, potrebni tudi novi, večji in funkcionalnejši prostori in oprema.

Strateško področje 1: KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka je temeljno orodje knjižnice pri izpolnjevanju njenega poslanstva: zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih, raziskovalnih in kulturnih potreb prebivalcev. Z uresničevanjem zastavljenih ciljev bo Ljudska knjižnica Metlika glede na potrebe uporabnikov zagotovila optimalen izbor in dostopnost knjižničnega gradiva na različnih nosilcih. Z oblikovanjem metod za vrednotenje in oblikovanje zbirke bo povečala učinek vloženih sredstev.

Strateški cilji:

1. Premišljena gradnja knjižnične zbirke
2. Povečevanje raznovrstnosti knjižnične zbirke
3. Učinkovita uporaba knjižnične zbirke
4. Redno vrednotenje knjižnične zbirke

PREMIŠLJENA GRADNJA KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Pričakovani učinki:

Optimalen izbor knjižničnega gradiva glede na potrebe uporabnikov; še bolj racionalno izvajanje nakupa knjižničnega gradiva; izgradnja knjižnične zbirke z višjim deležem aktualnega gradiva.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Zagotavljanje zakonsko določenih usmeritev pri nabavi gradiva	2024/2028	Direktorica, vodja nabave
Aktivno spremljanje založniške produkcije	2024/2028	Vodja nabave, strokovni delavci
Vsebinsko profiliranje knjižničnega gradiva (zbirke)	2024/2028	Strokovni delavci
Gradnja zbirk za uporabnike s posebnimi potrebami (dislektiki, Romi, slepi in slabovidni itd.)	2024/2028	Strokovni delavci
Gradnja zbirke v e-obliki	2024/2028	Strokovni delavci

Vključevanje uporabnikov knjižnice pri oblikovanju zbirke (predlogi za nakup)	2024/2028	Vodja nabave, strokovni delavci
Redno pregledovanje, izločanje, odpis in inventura gradiva v skladu z zakonskimi določili	2024/2028	Odpisna komisija, izposoja
Pregled, izbor in vključevanje darovanega gradiva v knjižnično zbirko	2024/2028	Strokovni delavci

Kazalniki:

Obrat gradiva v Ljudski knjižnici Metlika.

UČINKOVITA UPORABA KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Pričakovani učinki:

Boljša dostopnost gradiva za uporabnike; bolj raznolika ponudba; večja prepoznavnost zbirk oziroma knjižničnega gradiva.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Prost pristop, označevanje gradiva, preglednost	2024/2028	Strokovni delavci
Oblikovanje in nadgradnja posebnih tematskih zbirk knjižničnega gradiva	2024/2028	Strokovni delavci
Izvajanje obstoječih in razvoj novih metod promocije gradiva (razstave, sezname, novice, pogovori, bralna značka, bralni klubi, ...)	2024/2028	Strokovni delavci
Izobraževanje uporabnikov za samostojno in učinkovito uporabo knjižnične zbirke	2024/2028	Strokovni delavci

Kazalniki:

Obrat izposoje po zbirkah gradiva, oddelkih, skupinah (UDK), ...

REDNO VREDNOTENJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Pričakovani učinki:

Optimalen izbor knjižničnega gradiva glede na potrebe uporabnikov; izboljšanje kvalitete zbirke; boljše načrtovanje prirasta novega knjižničnega gradiva.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Oblikovanje metodologije in kazalnikov za vrednotenje in oblikovanje zbirke	2024/2028	Vodja nabave
Spremljanje in dopolnjevanje dokumenta o nabavni politiki	2024/2028	Direktorica, vodja nabave

Kazalniki:

Obrat izposoje po zbirkah gradiva, oddelkih, skupinah (UDK), ...

Strateško področje 2: STORITVE

V preteklih letih je Ljudska knjižnica Metlika razvila vrsto storitev, dejavnosti, projektov, s katerimi se odziva na konkretne potrebe različnih ciljnih skupin. Uspešna je pri razvoju bralne kulture za vse starostne skupine uporabnikov in razvoju informacijske pismenosti med odraslimi, mladino ter otroki. Išče poti do ranljivih skupin prebivalcev (nezaposleni, Romi, starejši, ...) in do občanov, ki zaradi starosti ali bolezni ne morejo uporabljati knjižničnih storitev na ustaljene načine (Knjiga na dom).

Na področju ponudbe gradiva in informacij knjižnica vzpostavlja vzporedno ponudbo v elektronskem okolju. V prihodnjem obdobju bo morala obstoječe storitve razvijati in jih nadgrajevati ter prilagajati spremenjenim okoliščinam, razvijati nove storitve na področju informacijske pismenosti, vseživljenjskega učenja, socialnega vključevanja, medgeneracijskega in medkulturnega dialoga v fizičnem in virtualnem okolju, in to tako, da bo z njimi naslavljala vse skupine prebivalcev.

Strateški cilji:

1. Spremljanje potreb uporabnikov knjižnice
2. Spodbujanje branja ter razvijanje bralne kulture s projekti in prireditvami za vse starostne skupine uporabnikov
3. Nadgradnja obstoječih ter razvoj novih bibliopedagoških in biblioandragoških storitev za vse generacije

4. Spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in srečevanja
5. Približevanje storitev knjižnice uporabnikom
6. Sodelovanja

SPREMLJANJE POTREB UPORABNIKOV KNJIŽNICE

Pričakovani učinki:

Prepoznavanje potreb in pričakovanj uporabnikov; nadgradnja obstoječih in razvoj novih storitev; pravočasno zaznavanje sprememb v potrebah uporabnikov in prilagajanje ponudbe storitev.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Popis obstoječih storitev	2024	Neformalna del. skupina
Merjenje zadovoljstva uporabnikov	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Vsakodnevno aktivno spremljanje potreb uporabnikov	2024/2028	Izposoja
Izvajanje občasnih spletnih anket o potrebah in navadah uporabnikov	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Zadovoljstvo uporabnikov, število merenj.

SPODBUJANJE BRANJA IN RAZVIJANJE BRALNE KULTURE

Pričakovani učinki

Promocija knjižnice; promocija in opozarjanje na pomen branja in znanja; povečan obisk knjižnice, prireditve in dogodkov; še večja prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju; povečana izposoja gradiva; večja uporaba elektronskih gradiv.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Organizacija bralnih srečanj za vse starostne skupine uporabnikov	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Razvoj in nadgradnja obstoječih bralnih projektov	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Spodbujanje družinskega branja (PBZ, nahrbtnik z izbrano vsebino, ...)	2024/2028	Strok. delavci
Spodbujanje branja s pomočjo sodobnih tehnologij (Biblos, Ebsco, ...)	2024/2028	Vsi zaposleni
Oblikovanje novih načinov seznanjanja z novostmi v knjižnici (družbena omrežja, »Najbolj brane knjige«, spletna stran, oglasna deska, ...)	2024/2028	Vodja nabave, strok. delavci
Aktiviranje lokalne skupnosti pri promociji branja	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Povezovanje v lokalnem okolju in širše (šole, vrtci, društva, organizacije, ...)	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Število izposoje gradiva (obrat); število obiskovalcev; število obiskovalcev prireditev; število uporabnikov Biblosa, Audibooka.

NADGRADNJA OBSTOJEČIH IN RAZVOJ NOVIH BIBLIOPEDAGOŠKIH IN BIBLIOANDRAGOŠKIH STORITEV ZA VSE GENERACIJE

Pričakovani učinki:

Promocija knjižnice, branja in znanja pri različnih skupinah uporabnikov; širitev pomena branja med prebivalci, povečan obisk knjižnice in prireditev; umeščanje knjižnice kot pomembne institucije za razvoj posameznika in skupnosti; prepoznavnost knjižnice; večja uporaba elektronskih gradiv, Cobiss-a, e-knjižnice.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Evalvacija storitev za otroke in mladino, oblikovanje koncepta in nadgradnja le-teh	2024/2028	Neformalna delovna skupina
Evalvacija storitev za odrasle uporabnike, oblikovanje koncepta in nadgradnja	2024/2028	Neformalna delovna skupina
Sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Organizacija predavanj in delavnic	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Učenje za uporabo Cobiss-a za vse starostne skupine uporabnikov (»Moja knjižnica«, rezervacije, podaljševanje, vpis na daljavo, ...)	2024/2028	Strok. delavci

Usposabljanje uporabnikov za izposajo e-knjig (Biblos) in zvočnih knjig (Audibook)	2024/2028	Strok. delavci
Usposabljanje uporabnikov za uporabo baz podatkov	2024/2028	Strok. delavci
Usposabljanje uporabnikov za samostojno uporabo knjižnice in gradiva	2024/2028	Strok. delavci

Kazalniki:

Število obiskovalcev knjižnice in prireditev; število aktivnih članov; izposoja; e-izposoja in uporaba podatkovnih zbirk.

SPODBUJANJE MEDGENERACIJSKEGA SODELOVANJA IN SREČEVANJA

Pričakovani učinki:

Prepoznavnost knjižnice kot ustanove, ki skrbi za socialno vključenost starejših in drugih ranljivih skupin; knjižnica kot prostor medgeneracijskega povezovanja; storitve za vse uporabnike.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Razvoj projektov medgeneracijskega sodelovanja	2024/2028	Neformalna delovna skupina
Oblikovanje in nadgradnja projektov in dejavnosti za ranljive ciljne skupine (uporabniki s posebnimi potrebami, etnične skupine, starejši, ...)	2024/2028	Neformalna delovna skupina

Kazalniki:

Število projektov; število dogodkov, število obiskovalcev, sodelujočih.

PRIBLIŽEVANJE STORITEV KNJIŽNICE UPORABNIKOM

Pričakovani učinki:

Povečanje dostopnosti knjižnice in njenih storitev; nadgradnja storitev knjižnice zunaj njenih prostorov; večja ozaveščenost o pomenu branja.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Povečanje storitve dostave gradiva na dom («Knjiga na dom«)	2024/2028	Neformalna delovna skupina
Povečanje števila storitev na daljavo in promocija (Moja knjižnica, Biblos, Audibook, elektronski vpis, ...)	2024/2028	Vsi zaposleni
Prireditve v organizaciji ali soorganizaciji knjižnice izven ustanove (krajevne skupnosti, zunanja prizorišča, šole, vrtec, ...)	2024/2028	Vsi zaposleni

Kazalniki:

Število oseb, ki jim je bilo gradivo dostavljeno, število storitev na daljavo, število dogodkov izven ustanove.

Strateško področje 3: DOMOZNANSTVO

Domoznanska dejavnost je tista, kjer je knjižnica najbolj povezana z lokalno skupnostjo. V prihodnje bo knjižnica morala graditi lastne podatkovne zbirke tudi v virtualnem okolju, promocijo domoznanske dejavnosti pa je potrebno usmeriti v krepitev kulturne identitete lokalne skupnosti in njenih prebivalcev.

Prednostna naloga je tudi digitalizacija domoznanskega gradiva, objave na Kamri, v Albumu Slovenije ter dLib-u.

Strateški cilji:

1. Načrtovanje in evalvacija domoznanske zbirke
2. Digitalizacija gradiva in priprava e-vsebin, pomembnih za ohranjanje kulturne dediščine
3. Promocija domoznanskih vsebin

NAČRTOVANJE IN EVALVACIJA DOMOZNANSKE ZBIRKE

Pričakovani učinki:

Definiranje območja domoznanske dejavnosti; določitev vsebinskega koncepta; večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti v lokalnem okolju.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Ocena stanja domoznanske zbirke	2024/2028	Strok. delavci

Priprava smernic za nadaljnji razvoj domoznanske dejavnosti	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Ohranjanje in vzpostavljanje novih partnerstev pri pridobivanju domoznanskih vsebin	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Načrtno pridobivanje domoznanskega gradiva	2024/2028	Vsi zaposleni

Kazalniki:

Velikost, raznolikost in uporaba domoznanske zbirke.

DIGITALIZACIJA GRADIVA IN PRIPRAVA E-VSEBIN, POMEMBNIH ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE

Pričakovani učinki:

Povečanje dostopnosti domoznanskih vsebin; zaščita starega gradiva; ohranjanje dediščine, običajev in navad naših prednikov pred pozabo, večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti v lokalnem okolju.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Evidentiranje vsebin za digitalizacijo	2024/2028	Strok. delavci
Oblikovanje domoznanskih e-podatkovnih zbirk	2024/2028	Strok. delavci
Priprava in objava domoznanskih e-vsebin na portalih	2024/2028	Strok. delavci

Kazalniki:

Število e-podatkovnih zbirk; število objavljenih dokumentov na dLib in Kamri.

PROMOCIJA DOMOZNANSKIH VSEBIN

Pričakovani učinki:

Krepitev domoznanske dejavnosti in njene prepoznavnosti med prebivalci; omogočiti ljudem, da predstavijo svoja dela širši skupnosti.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Oblikovanje novih in nadgradnja obstoječih dejavnosti (razstave, predavanja, pogovori, ...)	2024/2028	Vsi zaposleni
Izdelava bibliografij vidnejših posameznikov iz lokalnega okolja	2024/2028	Strok. delavci
Dnevi zbiranja spominov	2024/2028	Strok. delavci
Večeri predstavitev domoznanskih diplomskih, magistrskih, doktorskih nalog	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Priprava, izdelava, predstavitev promocijskega gradiva	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Objave domoznanskih gradiv na Kamri, Albumu Slovenije, Obrazi slovenskih pokrajin, Dobre knjige. si ...	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Obrat domoznanske zbirke; število dogodkov; obisk; število vključenih posameznikov; število izdanih bibliografij, število spletnih objav.

Strateško področje 4: SODELOVANJE, PARTNERSTVA IN PROMOCIJA

Pri izvajanju svoje dejavnosti se Ljudska knjižnica Metlika aktivno vključuje v okolje ter z namenom učinkovitejšega in racionalnejšega izvajanja storitev vstopa v partnerstva s knjižnicami in drugimi organizacijami na lokalni, regijski in nacionalni ravni.

V naslednjem obdobju se bo knjižnica še bolj tesno povezovala z okoljem, odgovarjala na njegove potrebe in podpirala njegove razvojne načrte; krepila bo obstoječa partnerstva in pridobivala nova, ob tem pa poudarjeno razvijala svojo lastno identiteto in prepoznavnost v okolju.

Strateški cilji:

1. Nadgradnja in razvoj novih oblik promocijske dejavnosti
2. Ohranjanje obstoječih in razvoj novih partnerstev

NADGRADNJA IN RAZVOJ NOVIH OBLIK PROMOCIJSKE DEJAVNOSTI

Pričakovani učinki:

Prepoznavnost knjižnice; upravljanje odnosov z javnostmi; neposredno komuniciranje s posameznimi ciljnim skupinami uporabnikov.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Popis obstoječih promocijskih aktivnosti	2024	Direktorica
Evidentiranje različnih javnosti in priprava načrta sodelovanja z njimi	2024/2028	Direktorica
Izdelava ciljnih promocijskih gradiv	2024/2028	Strok. delavci
Načrtna ciljna promocija (gospodarske družbe, ranljive skupine, društva, ...)	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Uporaba spletnih portalov in socialnih omrežij (napovedi dogodkov, utrinki, poročila, ...)	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Posodabljanje spletne strani, FB profila, Instagrama, ...	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Število obiskovalcev prireditev; število sledilcev na socialnih omrežjih; objave v medijih in na družbenih omrežjih.

OHRANJANJE OBSTOJEČIH IN RAZVOJ NOVIH PARTNERSTEV

Pričakovani učinki:

Umeščanje knjižnice kot razvojno usmerjene organizacije in verodostojne partnerice v lokalnem okolju in širše; povezovanje in sodelovanje z novimi ciljnimi skupinami; pridobivanje sponzorskih in donatorskih sredstev; pridobivanje sredstev na projektnih razpisih.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Popis partnerstev in sodelovalnih projektov	2024	Direktorica, strok. delavci
Evidentiranje potencialnih partnerjev	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Ohranjanje obstoječih in vzpostavljanje novih partnerstev ter sodelovanje pri izvedbi skupnih projektov in dejavnosti	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Število partnerskih projektov; obisk in izposoja; pridobljena finančna sredstva ali materialna podpora.

Strateško področje 5: KADRI IN DELOVNI PROCESI

Zaposleni, njihovo znanje z različnih strokovnih področij, motivacija in prijaznost so v Ljudski knjižnici Metlika bistveni dejavniki pri uspešnem izvajanju programa dela, tako pri učinkovitem izvajanju delovnih procesov kot pri zadovoljevanju potreb uporabnikov ter s tem ustvarjanju pozitivne in razpoznavne vloge knjižnice v lokalnem okolju in širše.

Za kvalitetno in učinkovito izvajanje storitev za uporabnike v hitro spreminjajočem se okolju je potrebno stalno spremljanje delovnih procesov in njihovo prilagajanje spremenjenim okoliščinam, zaposleni pa morajo svoje znanje redno nadgrajevati in dopolnjevati.

Strateški cilji:

1. Optimizacija delovnih procesov
2. Stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih
3. Spodbujanje in razvijanje profesionalnih kompetenc zaposlenih
4. Skrb za financiranje dejavnosti.

OPTIMIZACIJA DELOVNIH PROCESOV

Dogovorjeni postopki in procesi dela; spremljanje kakovosti dela; hitro odzivanje na spremembe; povečanje zadovoljstva zaposlenih.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Definiranje oz. nadgradnja ključnih kompetenc in odgovornosti za posamezna delovna mesta	2024/2028	Direktorica
Priprava navodil za posamezna delovna področja, kjer so potrebna	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Zaposlitev dodatnih delavcev v skladu s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v LKM	2024/2028	Direktorica
Spodbujanje timskega dela	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Spodbujanje fleksibilnosti zaposlenih	2024/2028	Direktorica
Skrb za dobro komunikacijo med zaposlenimi na vseh ravneh	2024/2028	Direktorica, vsi zaposleni
Razvijanje pripadnosti zaposlenih ustanovi z namenom večanja ugleda	2024/2028	Direktorica

Kazalniki:

Število navodil za posamezna delovna področja; večje število zaposlenih v knjižnici in enoti Kulturni dom Metlika, merjenje zadovoljstva zaposlenih in uporabnikov.

STALNO STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE ZAPOSLENIH

Pričakovani učinki:

Povečan učinek vloženih sredstev v izobraževanje; motivirani zaposleni; večja povezanost med zaposlenimi.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Ugotavljanje potreb zaposlenih po izobraževanju	2024/2028	Direktorica
Po potrebi izdelava načrta izobraževanja	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Razvoj novih oblik prenosa znanja med zaposlenimi	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Prenos znanja in dobrih praks med knjižnicami	2024/2028	Direktorica

Kazalniki:

Število ur izobraževanja zaposlenih; število zaposlenih, ki so se udeležili izobraževanj; število zaposlenih, ki so posredovali pridobljeno znanje sodelavcem, prenos dobrih praks.

SPodbujanJE IN RAZVIJANJE PROFESIONALNIH KOMPETENC ZAPOSLENIH

Pričakovani učinki:

Vzpostavljanje pripadnosti in povezanosti med zaposlenimi; spodbujanje raziskovalnega dela; vpeljevanje novih znanj v delo; večja prepoznavnost v strokovni javnosti.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Spodbujanje aktivne udeležbe na strokovnih dogodkih	2024/2028	Direktorica
Organizacija strokovnih dogodkov	2024/2028	Direktorica
Objave strokovnih prispevkov (Kamra, Knjižnica, Knjižničarske novice, ...)	2024/2028	Direktorica, strokovni delavci
Sodelovanje v izmenjavah dobrih praks	2024/2028	Direktorica, strokovni delavci

Kazalniki:

Število organiziranih strokovnih dogodkov; število strokovnih prispevkov; število aktivnih udeležencev na strokovnih dogodkih; število predstavitev dobrih praks.

SKRB ZA FINANCIRANJE DEJAVNOSTI**Pričakovani učinki:**

Nadgradnja in ohranjanje knjižnične dejavnosti.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Aktivno sodelovanje z ustanoviteljico pri zagotavljanju finančnih sredstev za izvajanje knjižnične dejavnosti	2024/2028	Direktorica
Pridobivanje finančnih sredstev na javnih pozivih in razpisih	2024/2028	Direktorica
Pridobivanje sponzorjev in donatorjev	2024/2028	Direktorica

Kazalniki:

Število uspešnih razpisov in pozivov; število sponzorjev ali donatorjev; pridobljena sredstva in material.

Strateško področje 6: PROSTOR, OPREMA IN KNJIŽNIČNA MREŽA

Ljudska knjižnica Metlika se iz leta v leto sooča z večjo prostorsko stisko. Preko 20 % knjižničnega gradiva ni več v prostem pristopu, temveč v začasnem (neprimernem) arhivu. Posledično sta manjša izposoja in obrat gradiva. V prihajajočem obdobju bomo vse napore usmerili v obnovo in širitev knjižnice v stavbi na Pungartu.

Knjižnično mrežo Ljudska knjižnica Metlika udejanja z bibliobusom Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, ki ima v naši občini pet postajališč.

Strateški cilji:

1. Zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje knjižnice in knjižnične mreže
2. Razvoj in vzdrževanje knjižnične mreže
3. Zagotavljanje sodobne informacijske infrastrukture
4. Posodabljanje opreme knjižnice

ZAGOTAVLJANJE PROSTORSKIH POGOJEV ZA DELOVANJE KNJIŽNICE IN KNJIŽNIČNE MREŽE

Pričakovani učinki:

Obnova in širitev knjižnice v stavbi na Pungartu ali iskanje novih prostorskih rešitev za knjižnico; dostop za gibalno ovirane uporabnike.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Aktivno sodelovanje pri postopkih za širitev in obnovo knjižnice	2024/2028	Direktorica, člani sveta zavoda
Pomoč in sodelovanje pri prijavi Občine Metlika na razpise	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

Kazalniki:

Nova, sodobna knjižnica, knjižnica kot tretji prostor; povečan obisk gibalno oviranih uporabnikov.

RAZVOJ IN VZDRŽEVANJE KNJIŽNIČNE MREŽE

Pričakovani učinki:

Vzdrževanje in razvoj knjižnične mreže.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Skrb za ohranjanje obstoječe knjižnične mreže (bibliobus Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto)	2024/2028	Direktorica, člani sveta zavoda

Kazalniki:

Število izposojevališč bibliobusa v občini, obisk, izposoja.

ZAGOTAVLJANJE SODOBNE INFORMACIJSKE INFRASTRUKTURE

Pričakovani učinki:

Zagotavljanje učinkovite informacijsko-komunikacijske podpore na vseh področjih delovanja knjižnice; večja dostopnost knjižnice in njene e-storitve; zagotavljanje varnosti obdelave podatkov; večja izraba informacijsko-komunikacijske opreme.

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Redno vzdrževanje in posodabljanje IKT opreme ter spremljanje razvoja in novosti na področju IKT	2024/2028	Direktorica, računalničar
Zagotavljanje brezžičnega dostopa do interneta	2024/2028	Direktorica, računalničar
Redna nabava nove ter zamenjava dotrajane in zastarele IKT opreme za uporabnike in zaposlene	2024/2028	Direktorica, računalničar
Prijava na pozive in razpise za IKT	2024/2028	Direktorica, računalničar
Skrb za varovanje in arhiviranje podatkov	2024/2028	Direktorica, računalničar, strok. delavci
Pomoč zaposlenim in uporabnikom pri učinkoviti rabi IKT	2024/2028	Direktorica, računalničar

Kazalniki:

Število novih računalnikov in opreme; število ur usposabljanja zaposlenih in uporabnikov, kvaliteta IKT.

POSODABLJANJE OPREME KNJIŽNICE

Pričakovani učinki:

Izboljšani pogoji za razvoj novih dejavnosti

Aktivnosti	Časovni okvir	Nosilci
Prostori in oprema za nemoteno izvajanje dejavnosti (nova, prenovljena knjižnica s sodobno IKT)	2024/2028	Direktorica, strok. delavci
Lepa, prepoznavna stavba knjižnice z urejeno zunanjo podobo (okolico)	2024/2028	Direktorica, strok. delavci

DEJAVNIKI ZUNANJEGA OKOLJA, KI BODO VPLIVALI NA DELOVANJE KNJIŽNICE

Za uspešen razvoj in izvajanje svojega poslanstva se bo knjižnica morala hitro odzivati in še bolj prilagajati tako razmeram v globalizirani družbi kot tudi aktualni socialni in ekonomski situaciji v Sloveniji.

Dejavniki zunanjega okolja, ki jih bo morala knjižnica upoštevati, so predvsem naslednji:

- Spreminja se demografska slika, saj se s podaljševanjem življenjske dobe večja delež starejše populacije, večja pa se tudi število mladih, ki odhajajo v tujino. V Slovenijo pride veliko ljudi, ki skušajo priti do boljših življenjskih pogojev in s tem se povečuje število etničnih skupin v okolju.
- Potreba prebivalcev po vseživljenjskem učenju se povečuje. V ekonomiji sodobnega globaliziranega sveta je znanje tudi konkurenčna prednost.
- Razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije bo knjižnici omogočal večji doseg in dostopnost njene dejavnosti ter jo hkrati soočil s konkurenco drugih informacijskih ponudnikov. Dostopnost različnih informacijskih virov in uporaba tiskanih virov nasproti elektronskim, predvsem med mladimi, bodo za knjižnico pomembna izhodišča za razvoj storitev.
- V okolju je tudi druga ponudba kulturnih in izobraževalnih vsebin, zato mora knjižnica, ki svojo temeljno dejavnost dopolnjuje in podpira z različnimi kulturnimi in izobraževalnimi vsebinami, zagotoviti prepoznavnost le-te.
- Široka raba interneta, ki sproža težko predvidljive družbene spremembe, povečuje splošno dostopnost znanja in informacij, odpira nove načine komuniciranja, obenem pa se povečuje možnost zlorab in s tem narašča potreba po skrbnem upravljanju posameznikove identitete v virtualnem okolju.
- Zmožnost lokalnih skupnosti in države, da financirajo javne službe v optimalnem obsegu. Knjižnica bo morala zato racionalno uporabljati razpoložljive vire, da bo prilagodila svoje delovanje potrebam in možnostim notranjega in zunanjega okolja.
- Delež socialno šibkega prebivalstva, ki se povečuje, kar narekuje potrebo po krepitvi socialne vloge knjižnice in njeno vztrajanje pri zagotavljanju enakopravnega dostopa do dobrin, kot so informacije, znanje, možnost vključevanja v različne interesne skupine in kvalitetno preživljanje prostega časa.
- Sprememba zakonodaje s področja zagotavljanja javnega interesa na področju kulture, založništva, knjižničarstva in avtorskih pravic. Novi programi za kulturo na nacionalnem in lokalnem nivoju.
- Razpoložljivost aktualnih infrastrukturnih razpisov in prijava nanje (Ministrstvo za kulturo, evropski razpisi,...), aktivno sodelovanje z Občino Metlika pri iskanju prostorskih rešitev knjižnice oz. pri uresničevanju projekta nove, sodobnejše knjižnice.

Pripravila: Marta Strahinić s strokovnimi sodelavci